Kanna önfedéllel

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	2849
Gyár / műhely:	habán műhely
Készítés ideje:	1606
Készítés helye:	Strachotín (Morvaország) (feltehetően); Felső-Magyarország (feltehetően)
Anyag:	cserép
Technika:	ónmázas
Méretek:	magasság: 24,5 cm szájátmérő: 7,8 cm talpátmérő: 11,5 cm

A fehér ónmázzal borított, szinte szabályos gömb alakú test, a rövid, egyenes, önperemmel és -fedéllel záródó nyak a habán edények jellegzetes típusának ismérvei ezen a korsón, ugyanúgy, mint a lendületes ecsetvonásokkal megfestett, középről két oldalra hajló hármas virágfüzér, melyet hullámvonalakból és rutákból kialakított díszítménysor, valamint a nyakon „1606” (évszám) felirat keretez. E számot általában a készítés évének tartják, annak ellenére, hogy a habán mesterek körében nem volt szokás termékeiket semmiféle készítői jeggyel ellátni. Sokkal valószínűbb, hogy a habán kerámiákon egyébként gyakori évszámos felirat a megrendelő kívánságára, valamilyen jeles dátum megörökítésére került az edényekre. Mindezek mellet ez a tárgy technikai jellemzői, díszítésének stílusa alapján az egyik legkorábbinak tartott az ismert habán kerámiák közül.
Az ónmázas fajansz a 17. században az európai kerámiakészítés csúcsát, az igen nehezen beszerezhető kínai porcelán „helyettesítőjét” jelentette meglehetősen költséges és bonyolult szakmai ismereteket igénylő technika volt. Ilyen tárgyakat készíttetni és birtokolni csak fejedelmeknek, főuraknak állt módjában. Az ő pártfogolásukat bírva tudtak a habánok – e zárt közösségekben élő, anabaptista vallásuk miatt újra és újra eretnekként üldözött, s ezért németalföldi területekről kelet felé vándorló népcsoport – egy-egy városban, birtokon letelepedni és különböző, magas szinten űzött mesterségeiket folytatni.
A habán fajanszedények nem hétköznapi használati eszközök voltak, hanem a főúri kastélyok a berendezésének fényét emelő, reprezentatív darabok.

Irodalom

- Szerk.: Radványi Diána, Réti László, Vörösváry Ferenc: *A habánok kerámiaművészete. A Kárpát-medence kerámiaművészete*. Novella, Budapest, 2012. - Nr. 8.
- Pajer Jíři: *Anabaptist Faience from Moravia, 1593 -1620*. Etnos publishing, Straznice, 2011. - Nr. 45.
- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 49. (Radványi Diána)
- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. VIII-19
- Krisztinkovich Mária, Horváth Jenő: *A History of Haban ceramics. A Private View*. Vancouver, 2005. - p. 81.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 485.
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 122., 18. kép
- Katona Imre: *A habán kerámia Magyarországon*. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1976. - Nr.33.
- Szerk.: Csányi Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményei - az iparművészet rövid történetével*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1926. - Nr. 52.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum